

С. Шевчук: «...у світлі вимог цього принципу: обмеження на свободи, що гарантуються Конвенцією, мають бути «пропорційними легітимній меті, яка переслідується цими обмеженнями», «між засобами, що обираються, легітимною метою та встановленням відповідних обмежень має існувати розумне пропорційне співвідношення», оскільки «в основі всієї Конвенції лежить пошук справедливого балансу між загальними інтересами суспільства і вимогами щодо захисту основних прав індивіда» [4, с. 70-71].

Із аналізу окремих статей КЗПЛ випливає, що легітимною метою обмеження реалізації прав людини може бути захист і охорона національної та громадської безпеки, громадського порядку, економічного добробуту країни, здоров'я чи моралі, прав і свобод інших осіб (ч. 2 ст. 8, ч. 2 ст. 9 Конвенції), територіальної цілісності (ч. 2 ст. 10) або запобігання заворушенням чи злочинам (ч. 2 ст. 8), запобігання розголошенню конфіденційної інформації чи для підтримання авторитету і безсторонності суду (ч. 2 ст. 10) [1, с. 21].

Необхідність втручання в демократичному суспільстві відповідно до практики ЄСПЛ означає, що держава має довести «нагальну суспільну потребу» у такому втручанні та у встановленні відповідних обмежень. При цьому така нагальна суспільна потреба повинна бути домірною до законної мети, окресленої засобом втручання [1, с. 21].

Таким чином, реалізація прав людини доволі часто призводить до виникнення конфлікту приватних та публічних інтересів. Розв'язання такого конфлікту можливе шляхом встановлення умов та вимог обмеження реалізації прав людини. Надбанням практики ЄСПЛ є формування «трискладового тесту», який покликаний забезпечити правомірність обмеження реалізації прав і свобод людини. Сприйняття досвіду ЄСПЛ та дотримання практики ЄСПЛ в національному правотворенні та правозастосуванні забезпечує належний рівень захисту прав людини.

1. Дахова І. І. Обмеження реалізації прав і свобод людини: конституційне регулювання та практика Європейського суду з прав людини. *Форум Права*, 2018. (4). 17–25.

2. Савчин М. В. Основні конституційні критерії обмеження прав людини і основоположних свобод. *Вибори та демократія*. 2008. № 2 (16). С. 21- 28.

3. Савчин М. В. Сучасні тенденції конституціоналізму у контексті глобалізації та правового плюралізму: монографія. Ужгород: РІК-У, 2018. 440 с.

4. Шевчук С. В. Значення загальноправового принципу пропорційності для визначення конституційності законодавчих обмежень щодо реалізації конституційних прав і свобод (зарубіжний досвід). *Вісник Академії правових наук України*. 2000. № 1. С. 69–76.

Давтян Ануш Самвеловна
викладач кафедри
загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМА ПОПЕРЕДЖЕННЯ МІГРАНТОФОБІЇ ЯК ПРОЯВУ ДИСКРИМІНАЦІЇ ІНОЗЕМЦІВ

В силу свого вигідного географічного положення Україна є активним учасником міграційних процесів, а кількість мігрантів з кожним роком більшає. Український народ традиційно вважається толерантним та відкритим, проте згідно з дослідженнями ступінь суспільної толерантності весь час знижується, а прояви мігрантофобії дедалі частіше знаходять своє відображення у суспільному житті. Попередження мігрантофобії є однією з найважливіших проблем як всього сучасного світу, так і України зокрема.

Центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері міграційних процесів є Державна міграційна служба України. Рівність прав іноземців і громадян в Україні закріплена на законодавчому рівні в Конституція України, в Законі України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» та в Законі України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні». Як засновник ООН та член ОБСЄ і Ради Європи, Україна підписала та ратифікувала всі важливі міжнародні конвенції та угоди для захисту прав людини та боротьби з расизмом та ксенофобією, такі як: Європейська хартія регіональних мов та мовних меншин, Європейська соціальна хартія та Європейська конвенція про правовий статус трудящих-мігрантів.

Важливу роль у подоланні проблеми расизму та ксенофобії відіграють недержавні українські та міжнародні організації, такі як Міжнародна організація з міграції в Україні, Східно-Європейський Інститут розвитку, Конгрес національних громад України та багато інших. [3]

Мігрантофобія- є найпоширенішою формою прояву ксенофобії, що полягає у дискримінації та негативному ставленні громадян країни до мігрантів.

Слід зазначити, що від прояву мігрантофобії страждають не лише особи щодо яких вона спрямована, але і її носії адже зворотні дії можуть бути жорстокішими.

Мігранти можуть піддаватися дискримінації шляхом позбавлення економічних соціальних або політичних прав. Часто виникають проблеми

з реєстрацією місця проживання та проблеми з отриманням медичного обслуговування. Підвищення рівня толерантності, запобігання проявам дискримінації та мігрантофобії в Україні є одним із головних завдань як органів державної влади, так і громадянського суспільства.

Мігранти часто стикаються з дискримінацією за ознакою раси, національного, релігійного, етнічного походження та ідентичності. ці форми дискримінації посилюють ксенофобію, якій мігранти часто піддаються з боку громадян приймаючої країни. часто порушуються права мігрантів чий колір шкіри, зовнішній вигляд одягу, акцент або релігія відрізняються від відповідних ознак більшості людей в країні, що приймає, часто піддаються фізичному насильству і інших порушень прав, незалежно від їх правового статусу. Проблема на сучасному етапі суспільного руху набуває загострення майже у всіх країнах, незалежно від кількості прийнятих мігрантів. [2]

Рух проти іммігрантів в українському суспільстві з кожним роком зміцнюється, набуває симпатиків серед різних верств населення та збільшує кількість своїх прихильників, які, об'єднуючись у громадські формування, намагаються діяти більш організовано і активно та впливати на всі сфери життя країни.

Типовим прикладом можливо вважати громадську організацію «Імміграція – стоп!», яка ставить перед собою за мету добитися внесення кардинальних змін до міграційного законодавства, у тому числі скасування договору про реадмісію; надання дозволу на імміграцію в Україну тільки етнічним українцям та особам, імміграція яких відповідає державним інтересам; скасування права на отримання громадянства новонародженим на території України дітям іноземців; скасування права на проживання і отримання українського громадянства чоловіком (жінкою) громадянина України; заборони іноземцям торгувати на ринках України; приймання біженців тільки з країн, які межують з Україною, та біженців – етнічних українців; скасування безвізового режиму з країнами СНД; скасування дозволів на проживання і подальшого видворення з України іноземців, від перебування яких держава не отримує прибутки.[1]

Про поширеність дискримінаційних настроїв щодо іммігрантів в Україні свідчить і стрімке зростання проявів так званої кіберненависті у мережі Інтернету. Ксенофобські лозунги, заклики до дискримінації іммігрантів і чинення щодо них насильницьких дії вільно розповсюджуються через сайти радикально налаштованих організацій, особисті блоги та соціальні мережі і, судячи з коментарів, знаходять своїх прихильників, в першу чергу, серед молоді.

Державна міграційна політика має протидіяти будь-яким видам негативного ставлення до мігрантів та проявам мігрантофобії. Протягом останніх років Україною було підписано та ратифіковано низку міжнародних договорів в сфері захисту прав людини, і таким чином було створено всі формальні передумови для захисту прав меншин та потенційних жертв прояву мігрантофобії.

1. Вразливі групи як об'єкт дискримінації, расизму, ксенофобії та злочинів на ґрунті ненависті . Харківська правозахисна група <http://khp.org/1362647444>

2. Павлів-Самоїл Н.П. «дискримінація – основна проблема Міграційного процесу» Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2019 <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/915844.pdf>

3. Небеська М. С. «Проблеми протидії расизму та ксенофобії в українському суспільстві» Південноукраїнський правничий часопис http://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/1198/1/%D0%9D%D0%B5%D0%B1%D0%B5%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B01-2017_%D0%9F%D0%A3%D0%9F%D0%A7.pdf